

Lenka Vosáhlová: Seznamování párů v dnešní době - Komparace navazování vztahů u heterosexuálů a homosexuálů

Posudek oponenta diplomové práce

Oponent: Tomáš Samek, M. A.

Předkládaná diplomová práce se snaží provést srovnání některých předem vybraných charakteristik navazování vztahu, o nichž autorka předpokládá, že vypadají jinak u homosexuálů a heterosexuálů. Práce trpí dvěma základními nedostatky: za prvé je pojmově zmatená a nelogická, a tudíž plná pasáží, v nichž si autorka přímo protirečí, aniž si to uvědomuje, a to často i v bezprostředně po sobě následujících větách; za druhé, a to je horší, je celá koncipována tak, že téma esencionalizuje, místo aby ho studovala nebo analyzovala.

Přínejmenším formulace výzkumných otázek (autorka je nesprávně nazývá hypotézami) by měla být pečlivá, aby se předešlo nejasnostem. Místo toho autorčiny otázky budí rozpaky a dohady: v první hypotéze autorka předpokládá u homosexuálů větší promiskuitu, jak sama říká, "z důvodu překonání studu vzhledem k nutnosti přiznat se otevřeně k menšinové orientaci". Co tato formulace znamená, je pro mě záhada: autorka nevysvětluje, proč vidí kauzální vztah mezi nutností přiznat se k něčemu menšinovému a (předpokládanou) promiskuitou příslušníků takové menšiny: z oné formulace se to nedovíme a autorka to nevysvětluje ani dále v textu. Sama výzkumná otázka tak budí otázky: Co tato věta vlastně chce říci? Které věci se v ní spojují do logických souvislostí? A proč?

V druhé otázce se táže na vliv sociálních sítí na seznamování jednak u homosexuálů, jednak u heterosexuálů. Otázka je opět nepromyšlená a předpokládá pravý opak toho, co by mělo být logickým důsledkem toho, že by se potvrdila první autorčina hypotéza: není tedy divu, že ji výzkum nepotvrdil.

S tím, co ovšem tento výzkum potvrdil nebo nepotvrdil, je velký svízel: autorka v takto definovaném výzkumném poli vůbec neuvažuje o genderu, všechny kategorie, o něž se opírá, používá víceméně esencionalisticky. A to navzdory tomu, že takto nejsou uvedené kategorie používány ani v literatuře, kterou sama cituje. Sama sice v historické pasáži práce upozorňuje, že homosexualita a heterosexualita jsou

velmi moderní pojmy staré ani ne dvě století, přesto s oběma zachází jako s pevnými danostmi povýšenými nad jakoukoli kulturní či historickou relativitu: to je něco, co je v rozporu se sociálněvědní literaturou o tématu. Místo aby si všímala povahy sociálního konstruktů a jeho kulturní a historické podmíněnosti, sama ho nekriticky přijímá stejně tak, jako někteří její informátoři. (Nesprávně jim říká respondenti.) Jiní informátoři jí však přitom sami naznačují fluiditu tohoto konstruktů - ovšem tomu diplomantka nevěnuje pozornost a dál zůstává věrna své kategoriální apriornosti.

Práce je metodologicky pomýlená, protože míchá kvantitativní a kvalitativní přístupy způsobem, který je u absolventa zarážející: klade např. otázky v rámci kvalitativního přístupu (polostrukurovaného rozhovoru), ale neváhá je - vzdor naprosté nereprezentativnosti vzorku - na konci každé kapitoly vyhodnotit striktně kvantitativně, jako kdyby to s takhle získanými daty šlo a jako kdyby to mělo nějakou výpovědní hodnotu: diplomantka rozdíl mezi kvalitativními a kvantitativními metodami zjevně nerozumí: splývají jí v jeden nerozlišený celek, v němž je možné se přiklonit tu k jednomu, tu k druhému přístupu bez ohledu na to, zda to umožňuje povaha toho, co a jak vyzkoumala v terénu.

Přes všechny nedostatky (mohl bych zde dlouho pokračovat) se práce vyznačuje převážně živým jazykem a upřímnou snahou (byť nemotorně a bez sociálněvědní sebereflexe realizovanou) i úsilím proniknout do světa těch, které zkoumá. Proto práci navrhuji k obhajobě; **jen vzhledem k tomu, že každou práci je třeba posuzovat v závislosti na tom, jaká je průměrná úroveň odevzdávaných diplomek, ji navrhuji ohodnotit známkou velmi dobře minus.**

Tomáš Samek